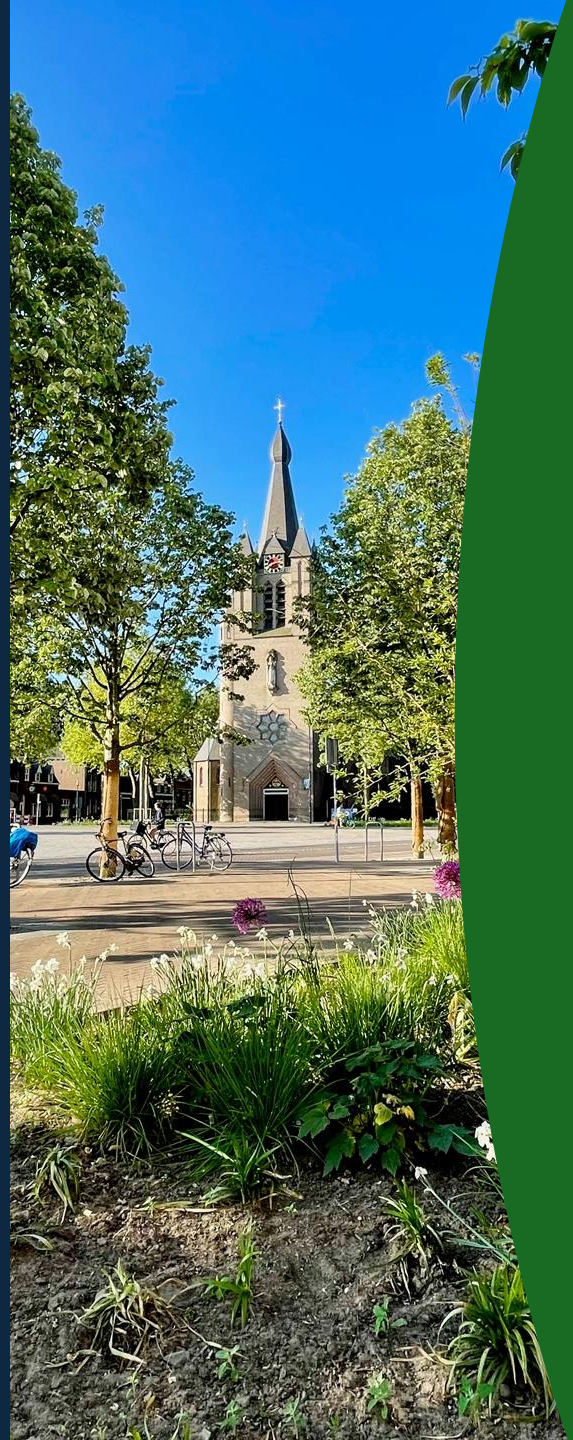
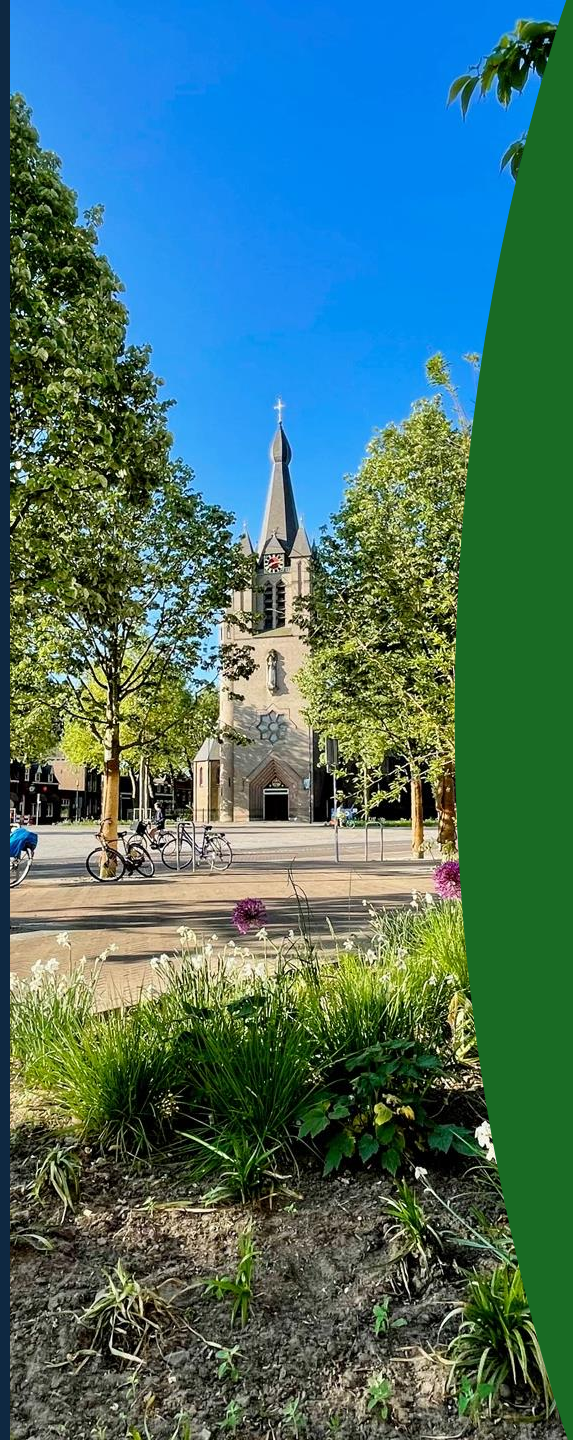

Programmabegroting 2027-2030

Beeldvormende sessie – 1 oktober 2026

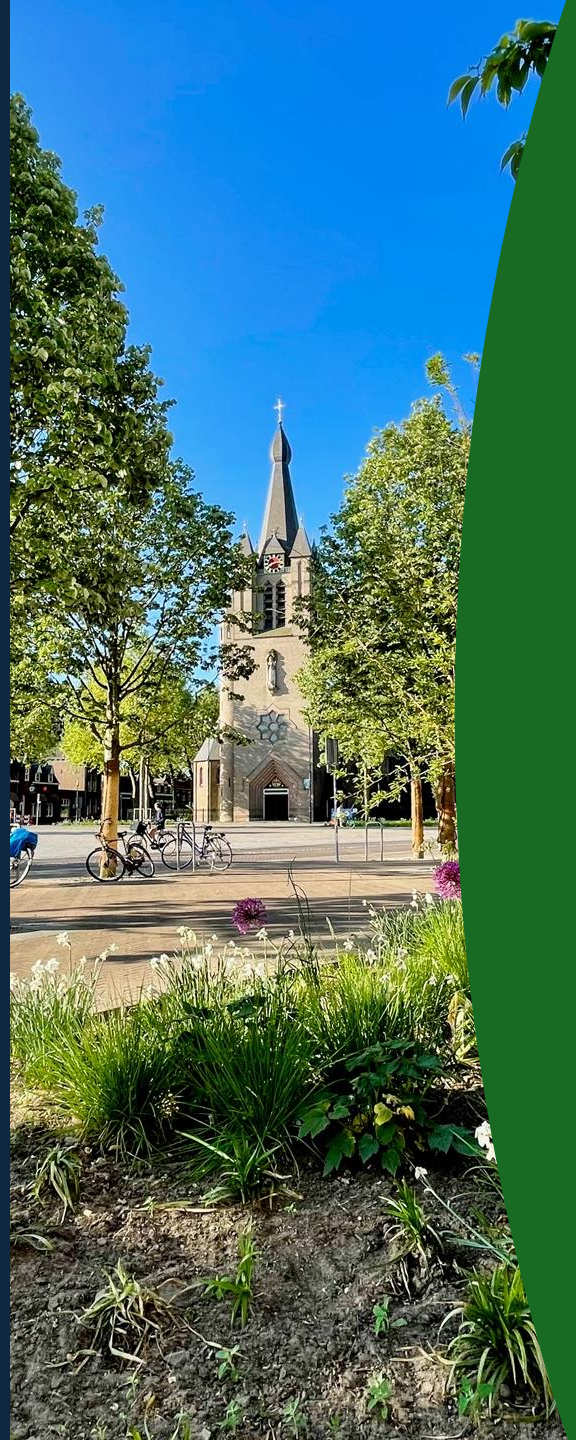
GEMEENTE VALKENSWAARD

PROGRAMMA

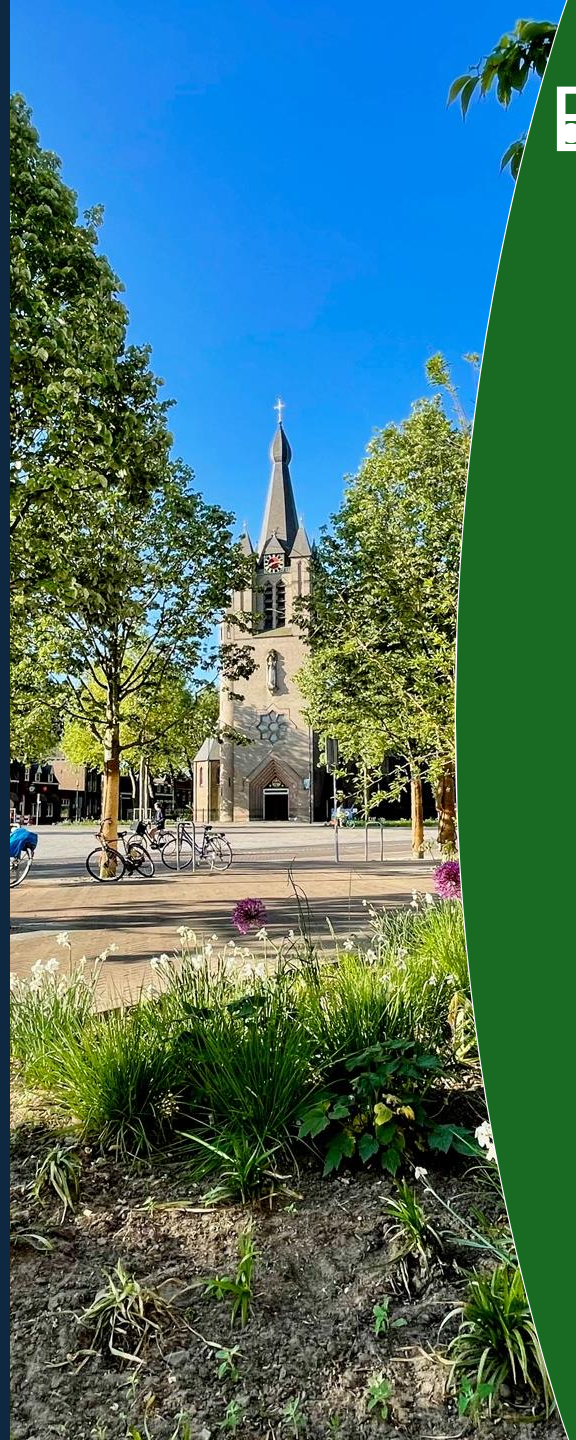
1. INLEIDING
2. BEGROTING 2027-2030; NIEUWE PROGRAMMA'S
3. PROCES; VAN NOTA KADERS NAAR BEGROTING
4. SCENARIO'S BEZUINIGINGEN, BEVINDINGEN OP HOOFDLIJNEN
5. SCENARIO'S BEZUINIGINGEN, BESLUITVORMING
6. BEGROTING 2027-2030, FINANCIELE GEVOLGEN
7. ONTWIKKELINGEN
8. PLANNING

GEMEENTE VALKENSWAARD

1. INLEIDING

GEMEENTE VALKENSWAARD

BBV (Besluit begroting en verantwoording)

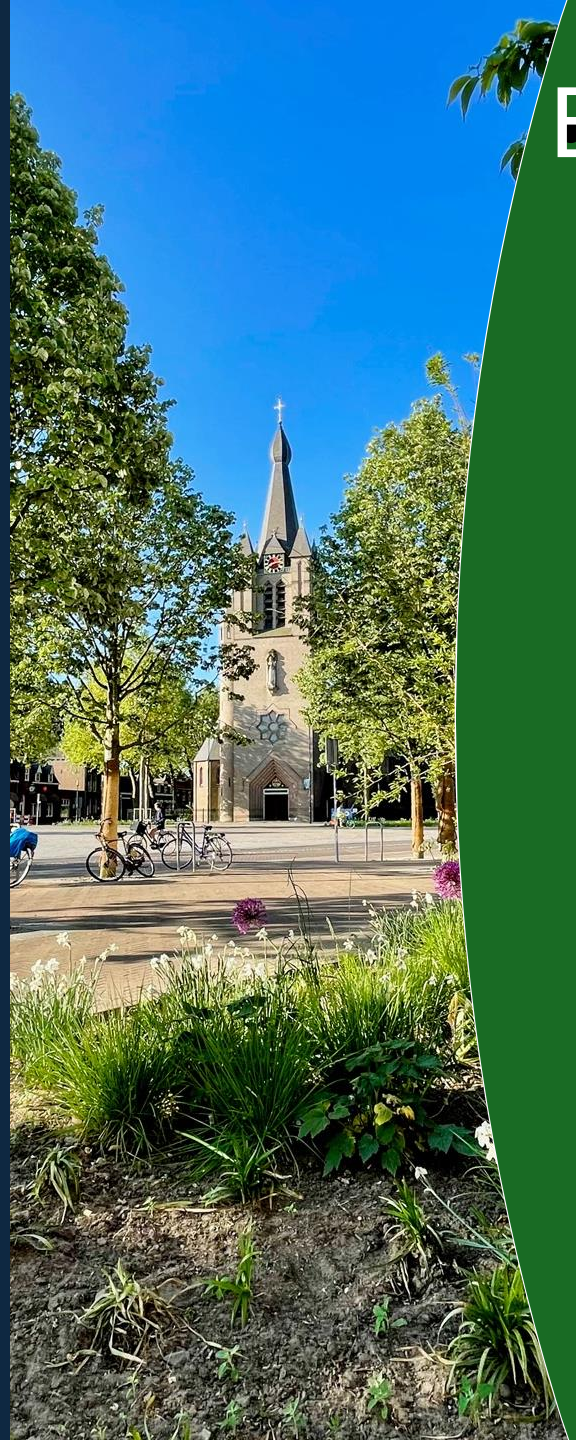
Doel: de begrotingen en jaarrekeningen van overheidsorganisaties transparant en vergelijkbaar te maken.

Verbindende regels over:
Financiële verwerking afschrijvingen, reserves, voorzieningen en rechtmatigheid

Geeft input voor programma's door vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaat we ervoor doen?/Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat mag het kosten?/ Wat heeft het gekost?

GEMEENTE VALKENSWAARD

BBV; richtlijnen voor de begroting

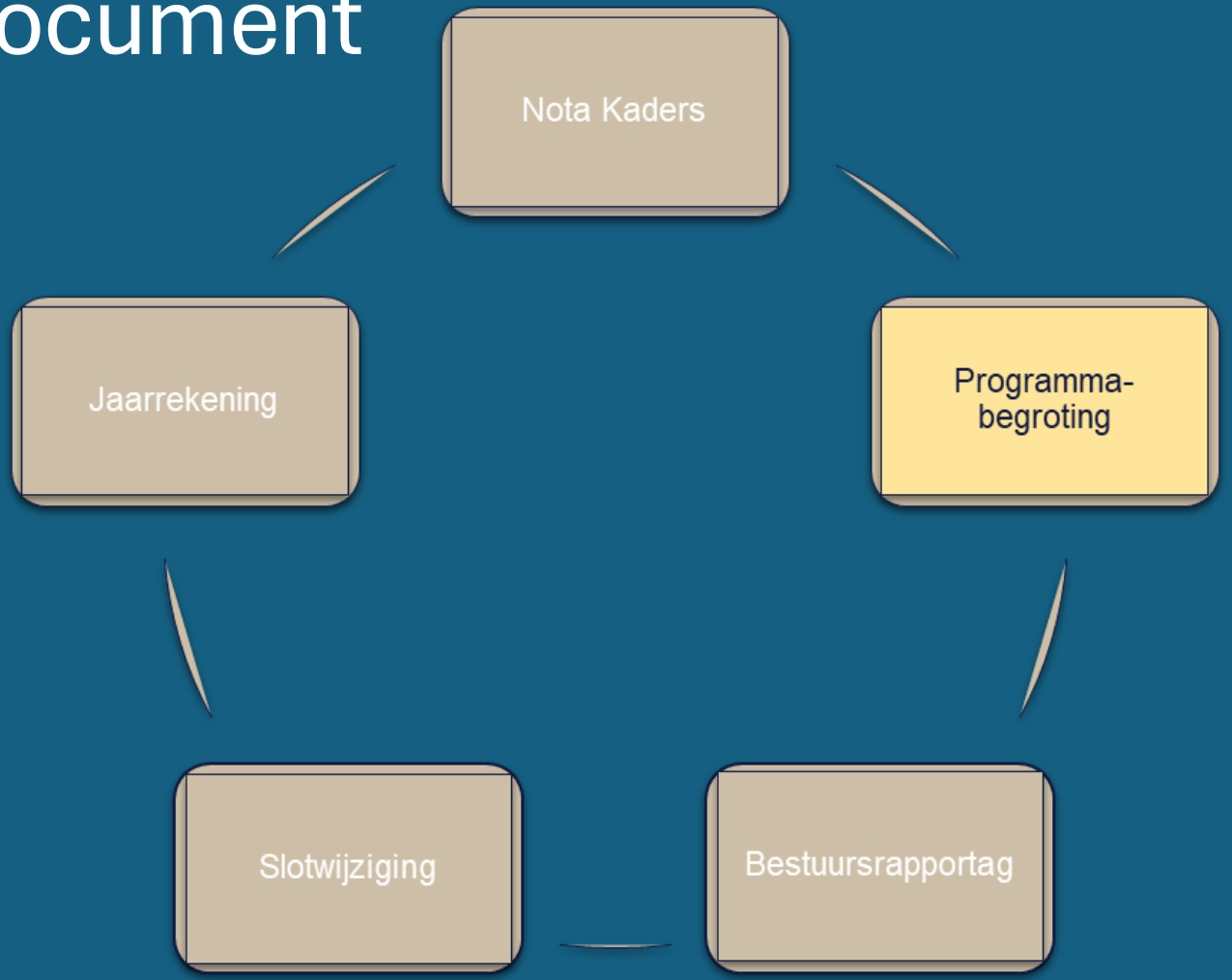
Schrijft een programma indeling voor: inhoud en indeling vrij.

Verplichte paragrafen: Lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, wet open overheid (WOO), verbonden partijen, grondbeleid en subsidieverstrekking.

GEMEENTE VALKENSWAARD

Begroting: het sturings en kaderstellend document

GEMEENTE VALKENSWAARD

Planning en Control cyclus

GEMEENTE VALKENSWAARD

Begroting: het sturings en kaderstellend document

De Begroting: Kaderstellend & Controlerend
Wat doet u? U zet de handtekening onder het gedetailleerde plan.
De rol:
Kaderstellend: U controleert of uw opdrachten uit de Kadernota goed zijn verwerkt.
Controlerend: U toetst of de plannen financieel realistisch zijn. Door de begroting vast te stellen, geeft u formeel toestemming voor de uitgaven (**Budgetrecht**).
Samenhang: De begroting is de "meetlat" waarlangs de rest van het jaar alles wordt gelegd.

GEMEENTE VALKENSWAARD

Begroting: het sturings en kaderstellend document

Begroting
Heeft formele status

Toekenning van budgetten

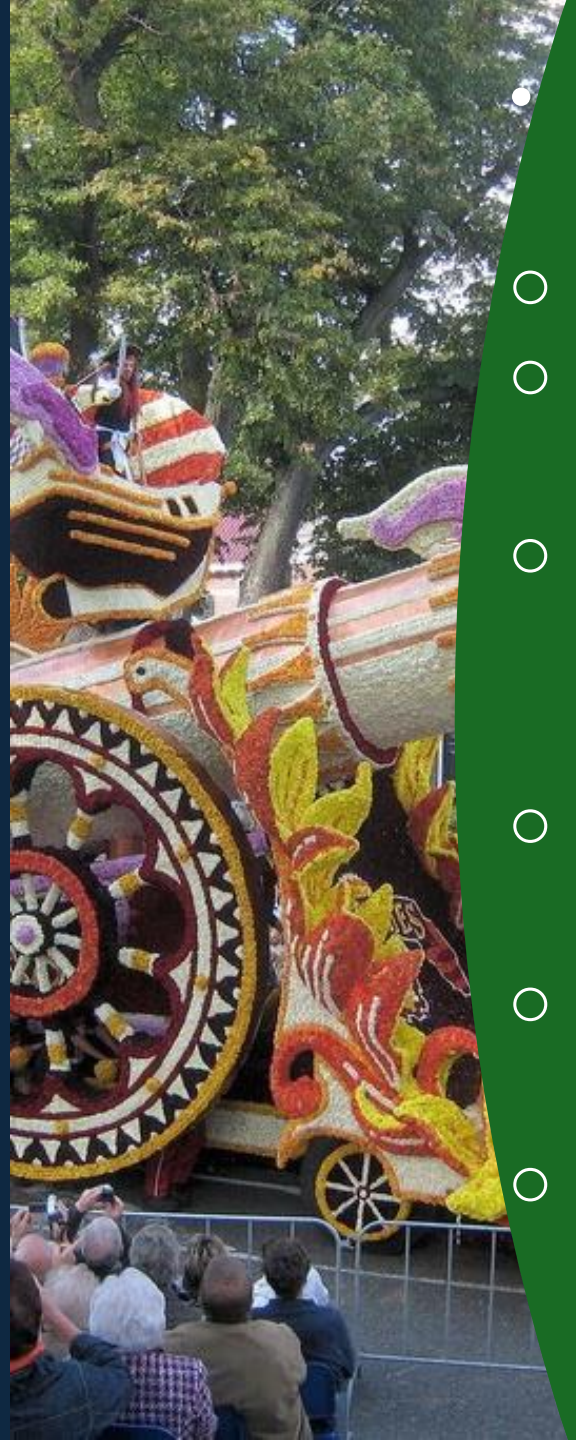
Kaderstellende opdracht aan college

Meerjarenraming
Heeft ook status, maar niet bindend

Geen rechten/plichten aan ontlenen!

Indicatief, beeldvormend
Waar gaan wij financieel naartoe?

GEMEENTE VALKENSWAARD

- **Begrotingscirculaire Provincie 2027:**

  - Structureel en reëel evenwicht in 2027
  - Geen gevolgen gemeente vanuit landelijk coalitieakkoord
  - **Onduidelijkheid commissie van Ark (jeugd) blijft bestaan,** stelpost niet toegestaan. Wel handvaten om kosten jeugd meerjarig te ramen
  - Er komen richtlijnen voor stelposten onderuitputting (kapitaallasten en salariskosten)
  - Format om structureel en incidenteel saldo te presenteren
  - **Kritische toetsing aan stelposten bezuiniging**

GEMEENTE VALKENSWAARD

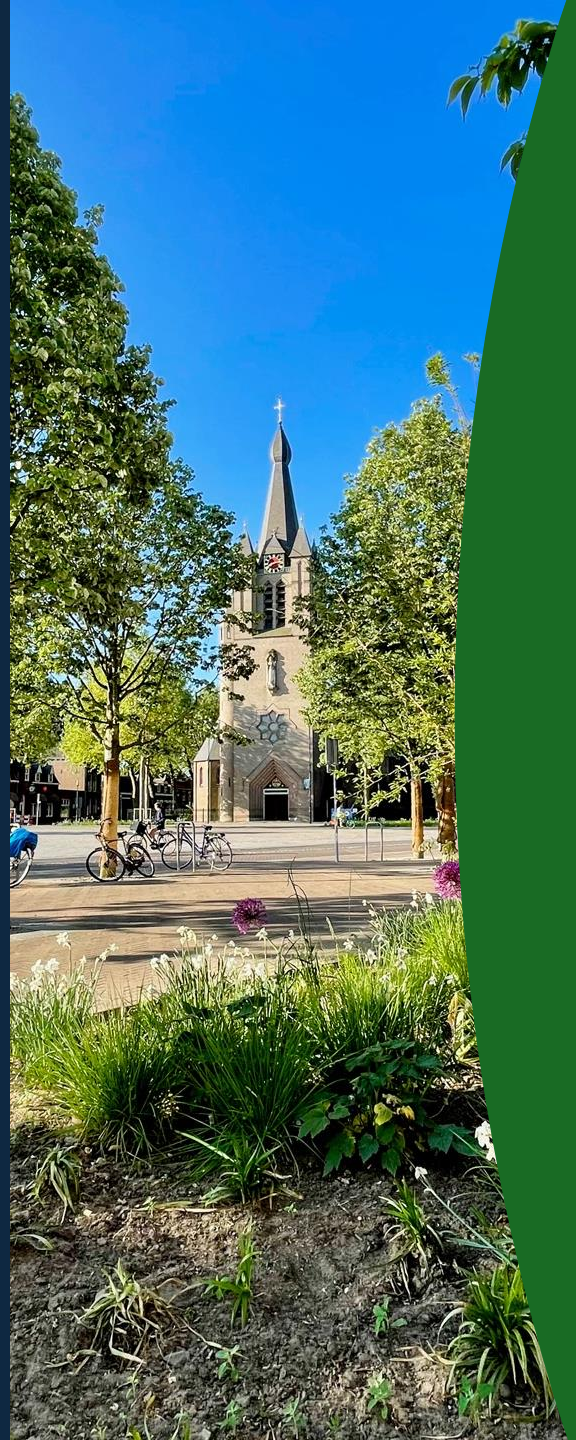

ONTWIKKELINGEN 2026 MET IMPACT OP DE BEGROTING 2027-2030: VERKIEZINGEN EN RAADSPROGRAMMA

NIEUWE SAMENSTELLING RAAD EN COLLEGE

INTERNE DOORONTWIKKELING APPLICATIE P&C-DOCUMENTEN

GEMEENTE VALKENSWAARD

2. BEGROTING 2027-2030

NIEUWE PROGRAMMA'S

GEMEENTE VALKENSWAARD

Voorstel nieuwe opzet begroting 2027:

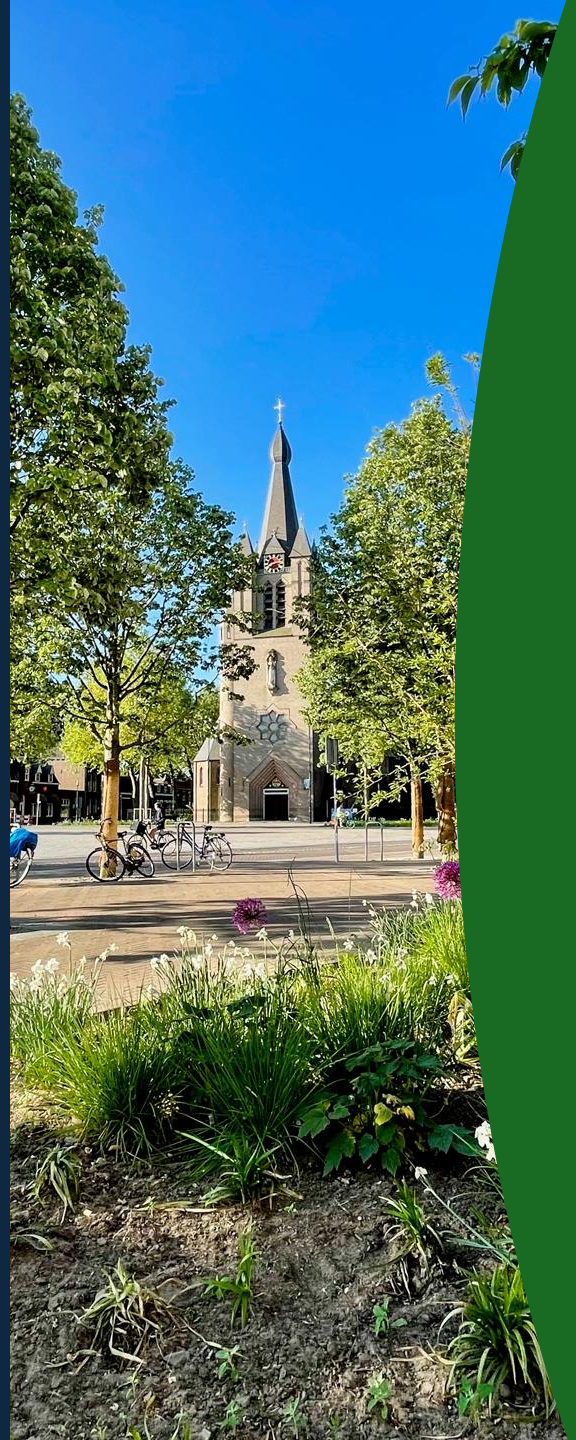
- Programma indeling op basis van de taakvelden
- Raadsakkoord koppelen aan de programma's
- Majeure thema's koppelen aan een programma
- Begroting leesbaar als zelfstandig document
- De doelenboom als kapstok (in ontwikkeling)

GEMEENTE VALKENSWAARD

Programma's begroting 2027-2030 (taakvelden)

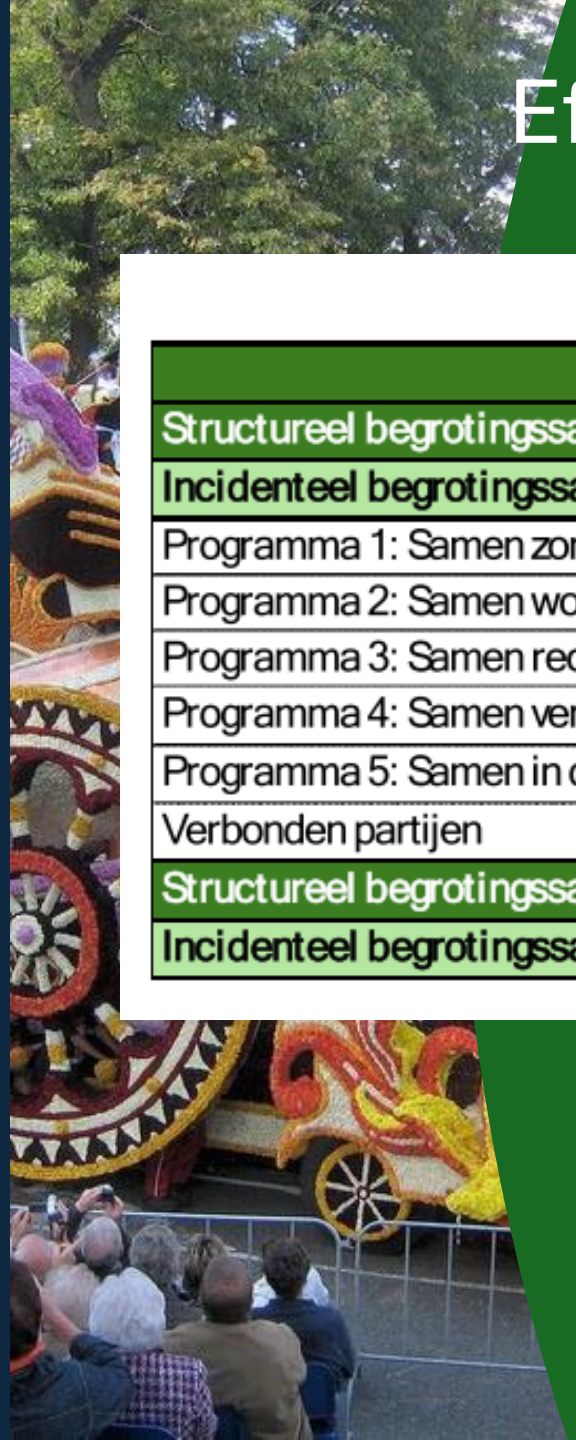
- Bestuur en ondersteuning
- Veiligheid
- Verkeer en vervoer
- Economie
- Onderwijs
- Sport, cultuur en recreatie
- Sociaal domein
- Volksgezondheid en milieu
- Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

GEMEENTE VALKENSWAARD

3. PROCES; VAN NOTA KADERS NAAR BEGROTING

GEMEENTE VALKENSWAARD

Effect Nota Kaders 2027-2030

*Bedragen * €1.000*

	2027	2028	2029	2030
Structureel begrotingssaldo 2027-2030	365	-1.610	-1.515	-1.515
Incidenteel begrotingssaldo 2027-2030	590	-2.029	-1.256	-1.256
Programma 1: Samen zorgen wij voor Valkenswaard	-3.909	-4.565	-5.228	-6.167
Programma 2: Samen wonen en werken wij in Valkenswaard	-32	-32	-32	4
Programma 3: Samen recreëren wij in Valkenswaard	-271	-261	-271	-281
Programma 4: Samen vertegenwoordigen wij Valkenswaard	0	0	0	0
Programma 5: Samen in dienst van Valkenswaard	271	355	292	2.341
Verbonden partijen	-393	-61	110	-585
Structureel begrotingssaldo 2027-2030 na Nota Kaders 2027-2030	-3.647	-6.248	-6.718	-6.313
Incidenteel begrotingssaldo 2027-2030 na Nota Kaders 2027-2030	-3.744	-6.593	-6.385	-5.944

GEMEENTE VALKENSWAARD

Het vervolgtraject naar een sluitende begroting 2027-2030

Begroting van de gemeente wordt steeds complexer en uitdagender:

- Kosten uitvoeren wettelijke taken blijven stijgen, middelen van het Rijk blijven achter
- Externe omgeving wordt steeds complexer
- Onzekerheid over ontwikkelingen rijksniveau (bv Ark) en algemene uitkering
- Arbeidsmarkt waarin (specialistische) kennis schaars is
- Ontwikkeling mondiaal; stijgende inflatie
- Groei aandeel van gemeenschappelijke regelingen
- Impact van regionale ontwikkelingen (bv Brainport) op beleidskeuzes in de gemeente
- Structureel meer incidentele geldstromen, mogen niet structureel begroot worden (SPUK)

Dit vraagt van de gemeente een flexibele instelling waarbij voortdurend geschakeld moet worden met de beperkte middelen

GEMEENTE VALKENSWAARD

Speerpunten voor de analyse voorgaande jaren

- Om meer grip te krijgen op de toekomst wordt er een analyse gemaakt van voorgaande jaren waarin onder andere aan bod komen:
- Is saldo jaarrekeningen 2021 t/m 2025 incidenteel of structureel
- Ontwikkeling algemene uitkering en specifieke uitkeringen
- Structurele verplichtingen op incidentele uitgaven (SPUK)
- OZB-inkomsten; ontwikkeling woningwaarde en inflatie
- Analyse kosten sociaal domein
- Overzicht SPUK-regelingen en doelstellingen die daarmee gehaald gaan worden
- Kostendekkendheid leges en tarieven
- Onderuitputting kapitaallasten
- Overzicht reserves

GEMEENTE VALKENSWAARD

BEGROTING 2027-2030; SCENARIO'S

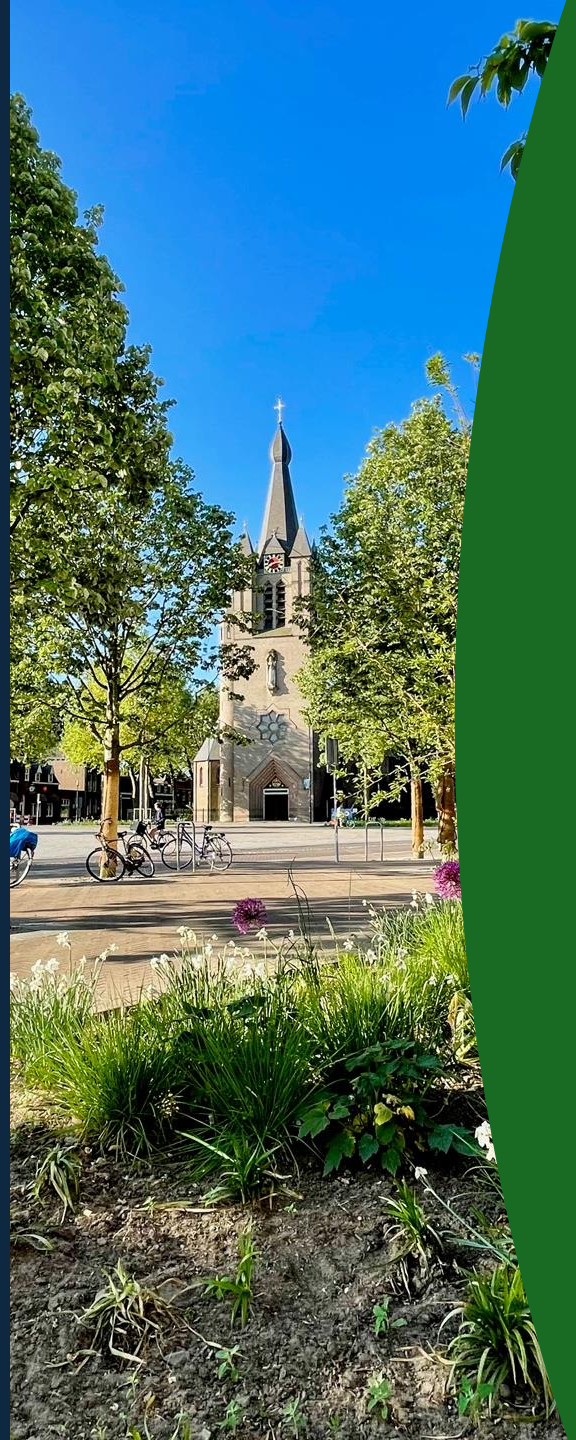
1. Verlagen van de uitgaven
2. Verhogen van de inkomsten
3. Financieel technische maatregelen (bv inzet reserve)
4. Bezuinigingen/ombuigingen

GEMEENTE VALKENSWAARD

Uitgangspunten

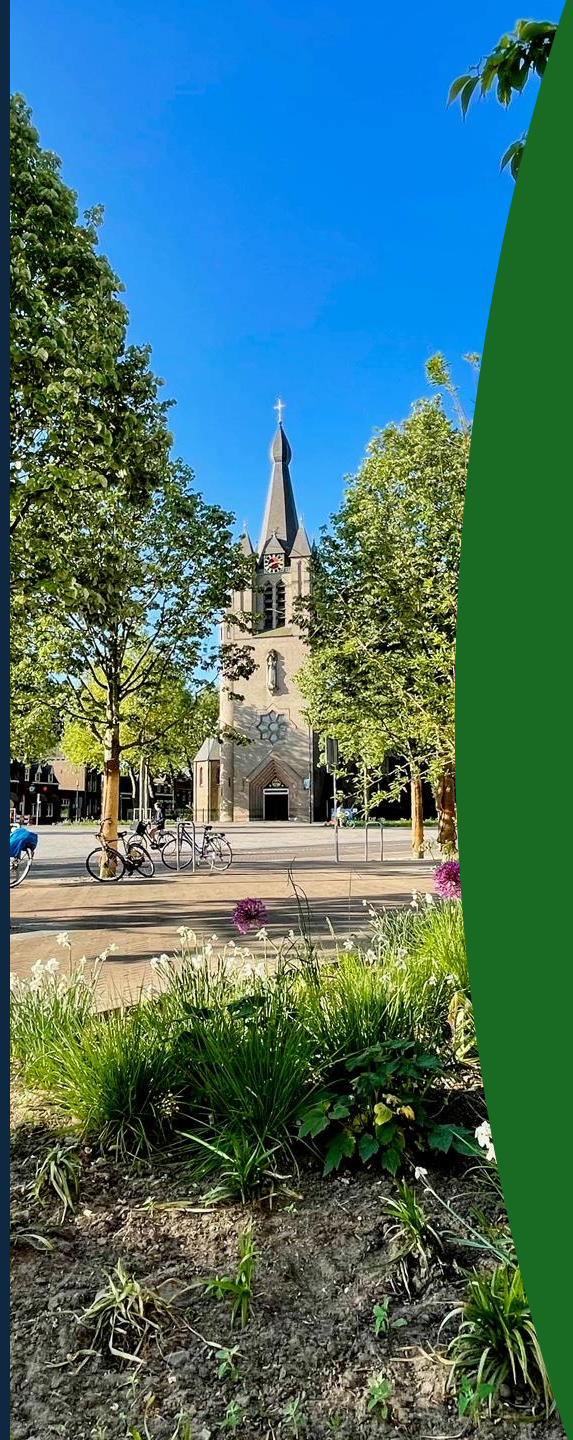
- De toekomstvisie 2040 Valkenswaard is het algemeen toetsingskader
- Het raadsprogramma en nota kaders worden verwerkt in de begroting 2027
- We beperken zoveel mogelijk afbreuk aan bestaande voorzieningen
- we nemen geen onomkeerbare besluiten die het voorzieningenniveau voor de inwoners en bezoekers raken
- de reservepositie en financiële kengetallen moeten blijven voldoen aan de wettelijk vastgelegde normen
- Zowel inkomsten als uitgaven indexeren met realistische indexpercentages

GEMEENTE VALKENSWAARD

4. SCENARIO'S BEZUINIGINGEN, BEVINDINGEN OP HOOFDLIJNEN

GEMEENTE VALKENSWAARD

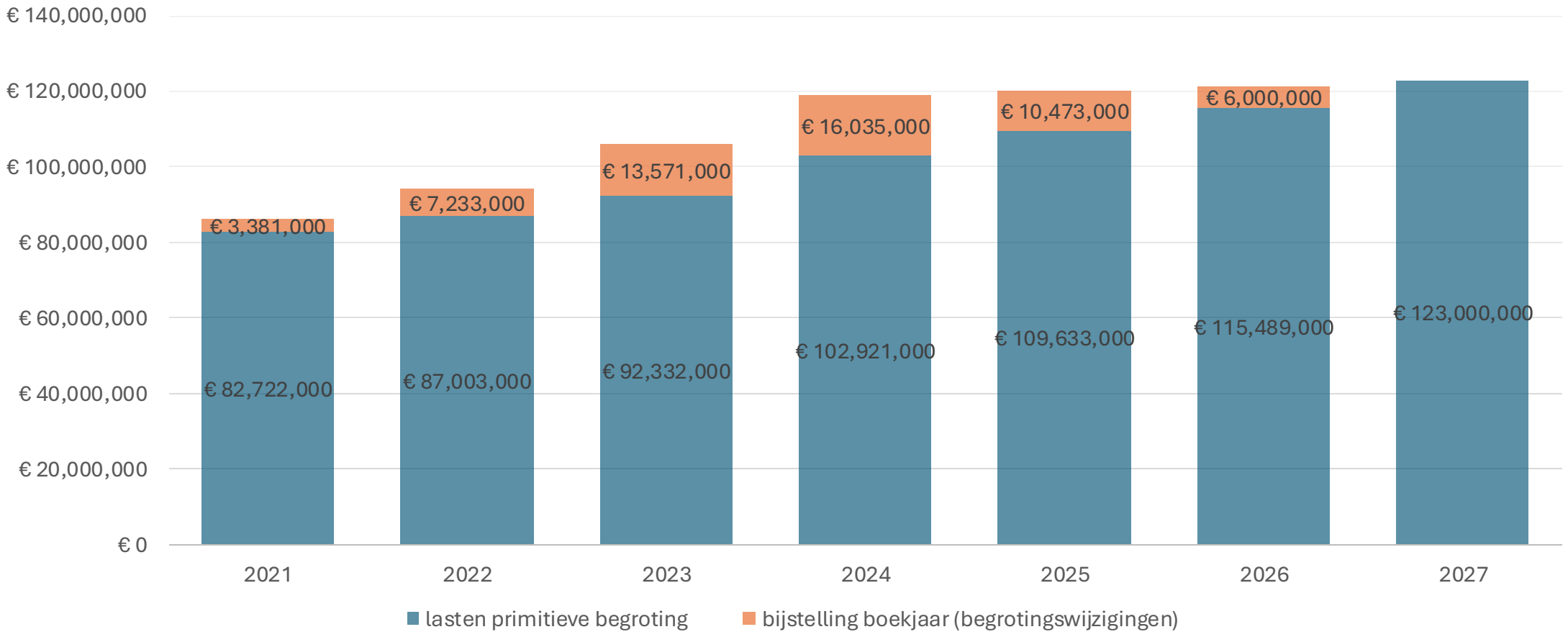
Bevindingen analyse jaarrekeningen 2021 t/m 2025:

-Begroting groeit van € 83 milj in 2021 naar € 123 milj in 2027
-Grote mutaties gedurende het boekjaar
-Groot gedeelte van de inkomsten is niet beinvloedbaar
-Verschil tussen algemene uitkering begroting en jaarrekening
-Onderuitputting kapitaallasten
-Gezonde reservepositie door groei in afgelopen jaren
-Bijdrage aan verbonden partijen € 25 milj
-Tekorten in begroting grotendeels door groei sociaal domein

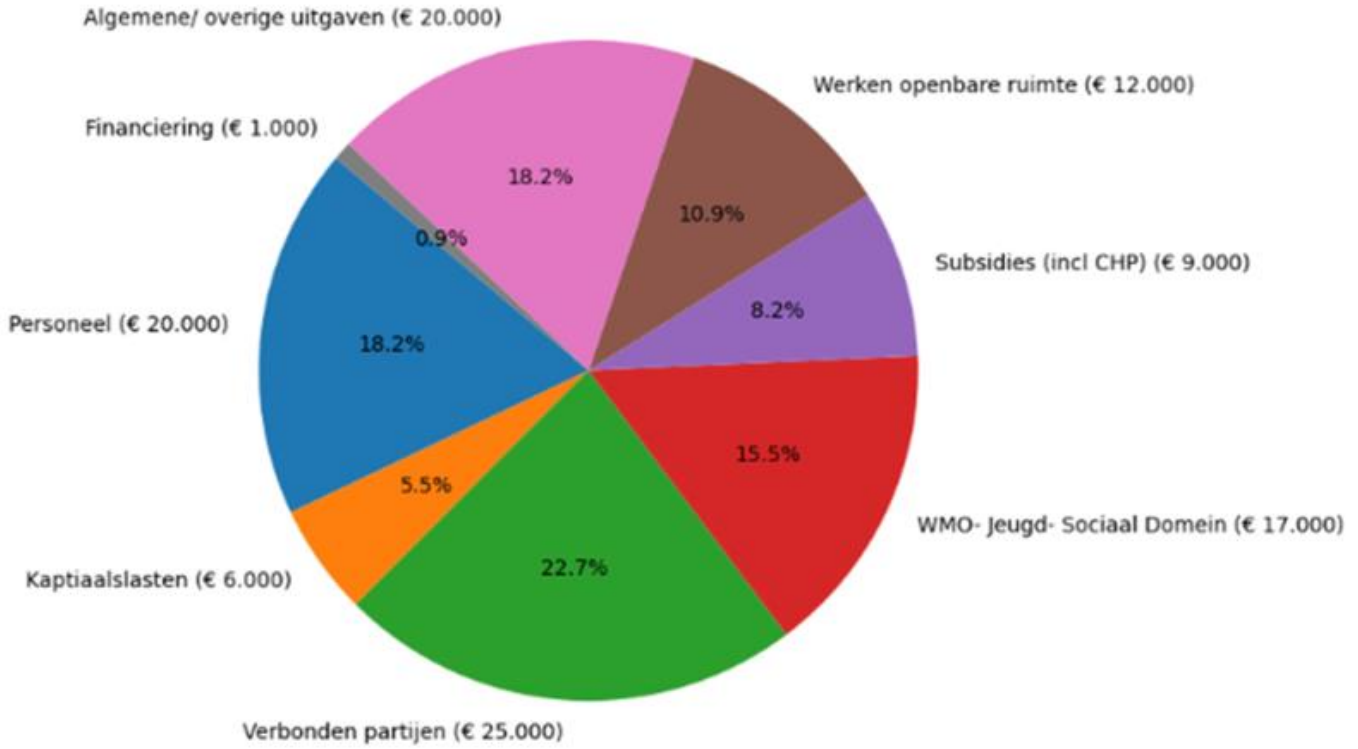
GEMEENTE
VALKENSWAARD

Omvang begroting lasten 2021 t/m 2027

Stijging van € 37 miljoen in 2027 ten opzichte van 2021

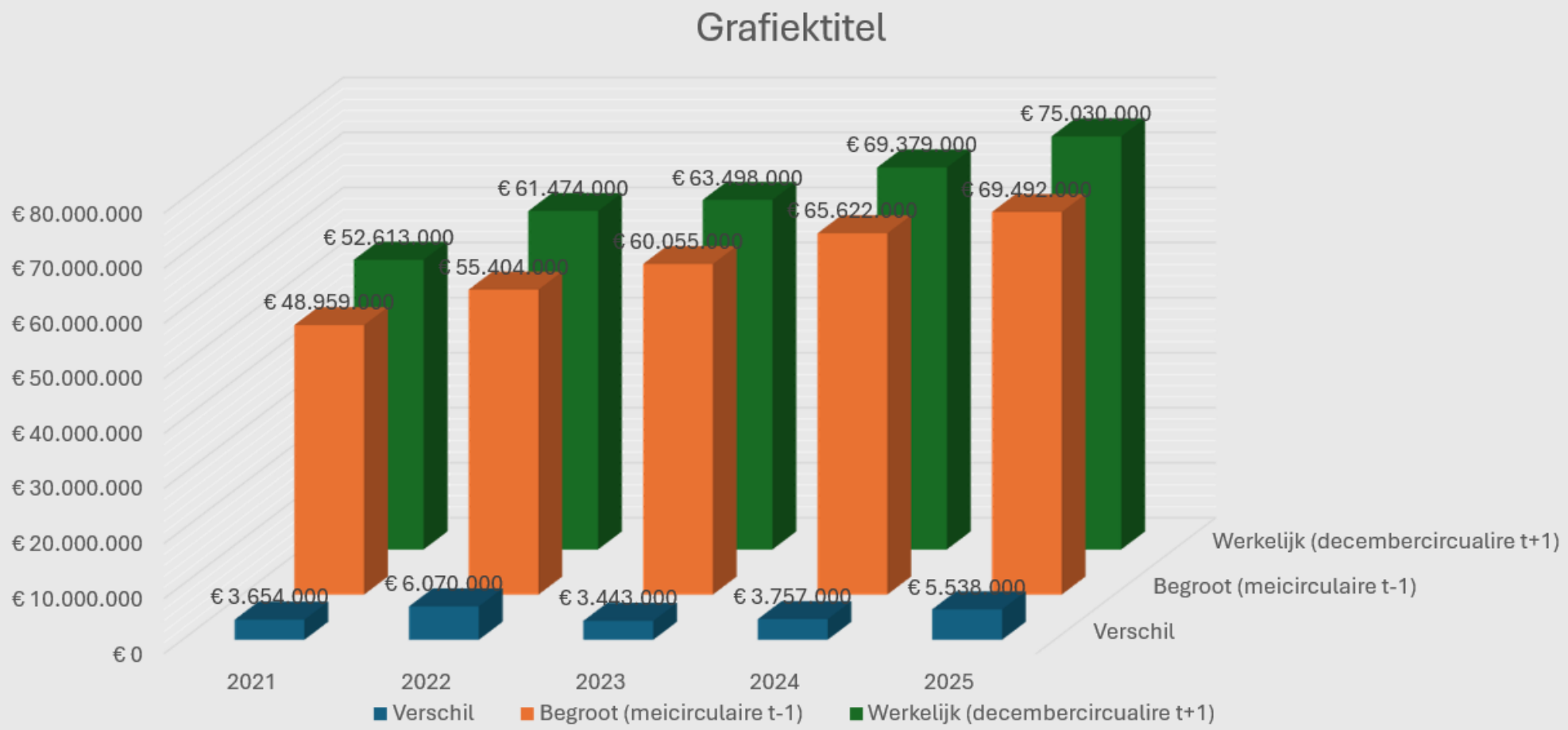

Opbouw begroting op hoofdlijnen lasten

Algemene uitkering Valkenswaard

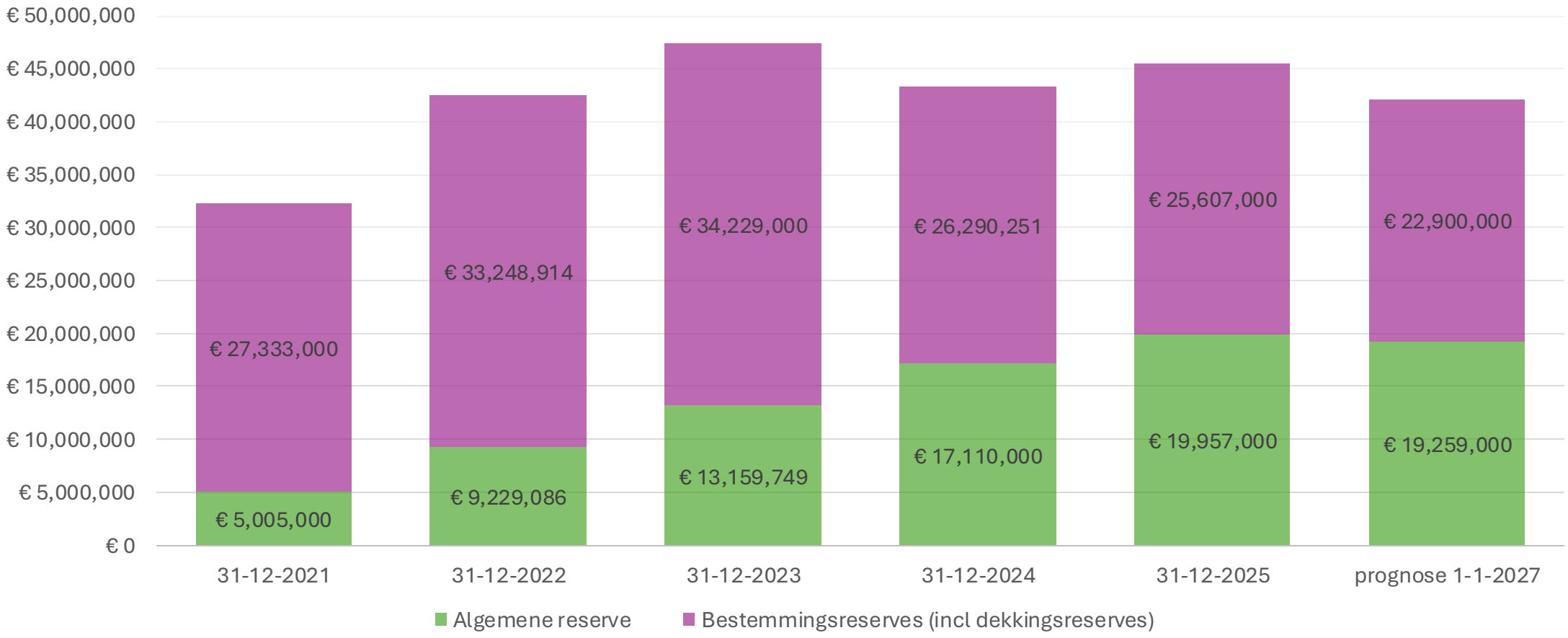
Grote verschillen in bedragen die geraamd mogen worden in begroting obv Meicirculaire t-1 en werkelijke uitkering na afloop van het jaar. Het verschil gaat naar verwachting minder worden na herijking gemeentefonds

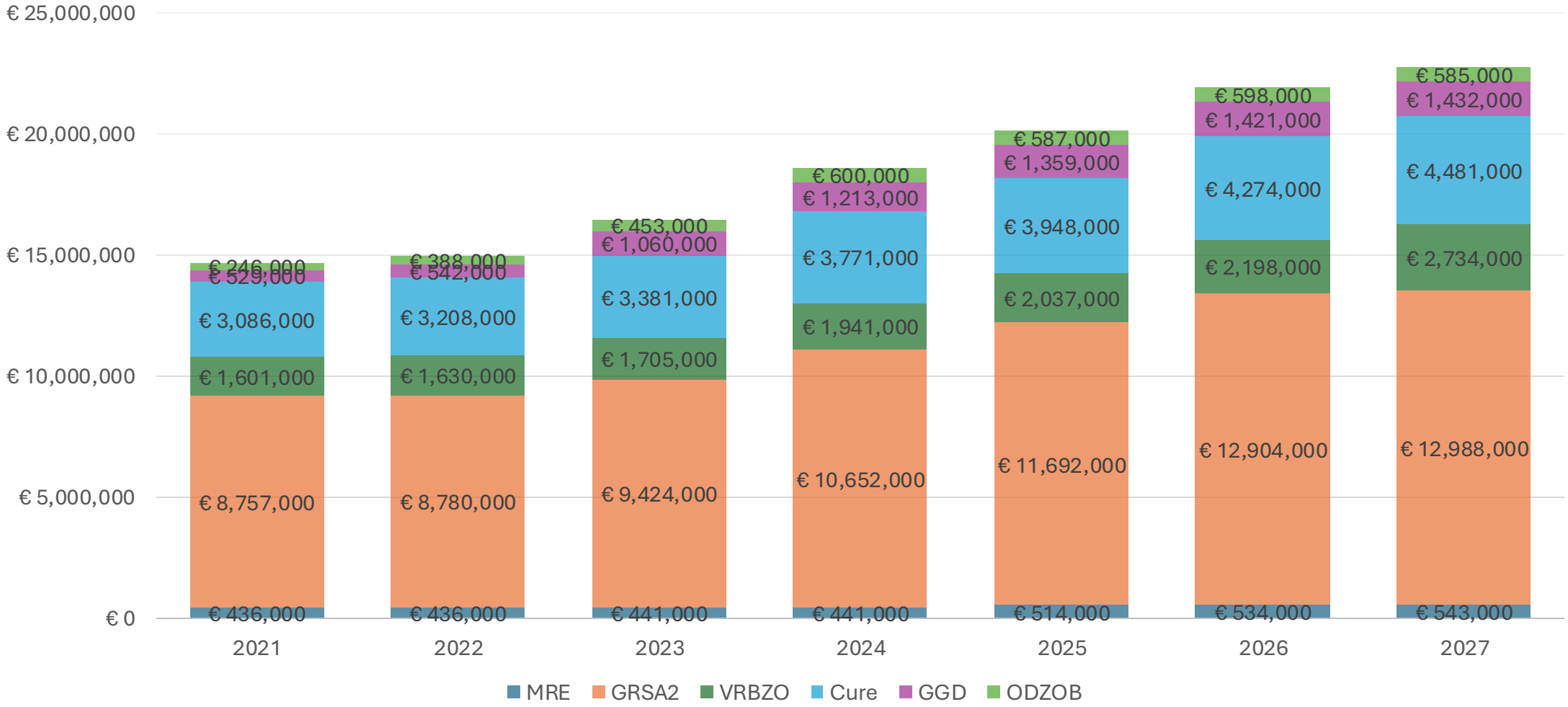
(Onderuitputting) kapitaallasten

Reservepositie Valkenswaard

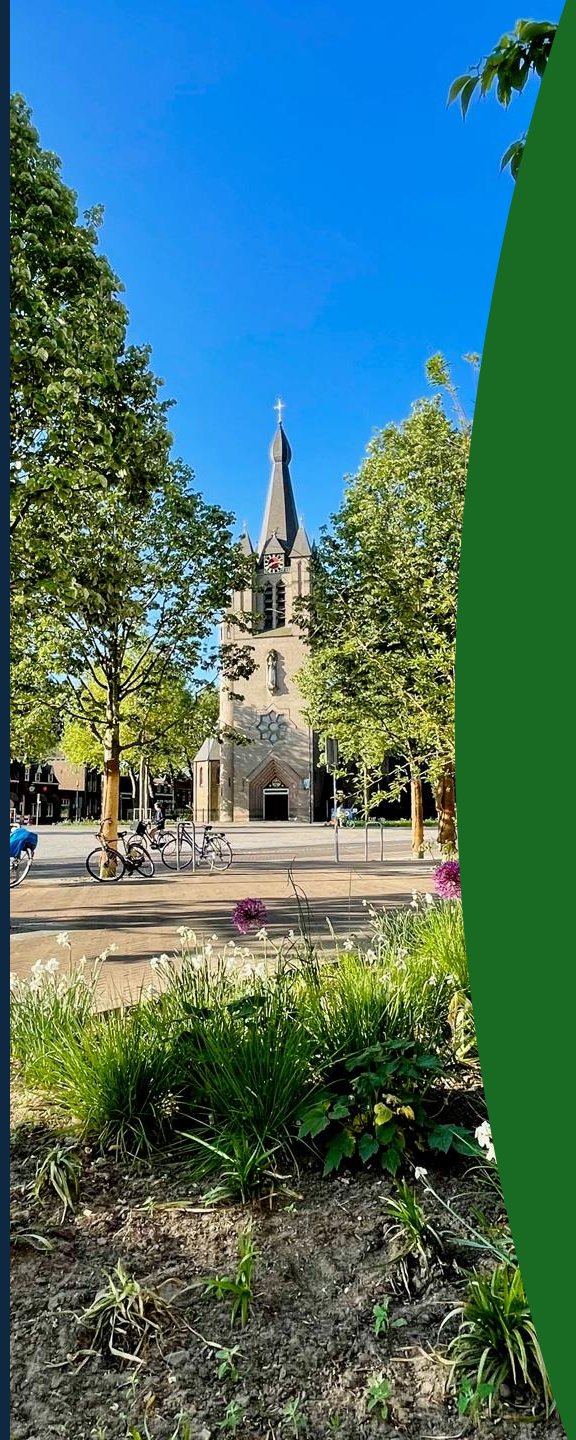
Verbonden partijen 2021-2027

	2027	2028	2029	2030
Structureel begrotingssaldo na Meicirculaire 2026	**-2.090.000**	**-4.612.000**	**-4.906.000**	**-4.350.000**
Totaaloverzicht resultaten BO bezuinigingen 2027-2030				
Verlagen uitgaven	2.030.000	1.727.000	1.289.000	1.191.000
Verhogen inkomsten	767.000	767.000	767.000	767.000
Uitvoeringsprogramma 2026-2030	-232.000	-232.000	-232.000	-232.000
Subtotaal	**2.565.000**	**2.262.000**	**1.824.000**	**1.726.000**
Structureel saldo na bezuinigingen 2027-2030	**475.000**	**-2.350.000**	**-3.082.000**	**-2.624.000**
Mogelijkheden				
Financieel technische maatregelen	1.400.000	1.200.000	1.000.000	800.000
Niet verwerkte bezuinigingen	310.000	596.000	822.000	878.000
Niet verwerkte hogere inkomsten	545.000	545.000	545.000	545.000
Wensenlijst Nota Kaders 2027-2030	-487.000	-442.000	-367.000	-367.000
Reguliere ontwikkelingen begroting	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000

GEMEENTE VALKENSWAARD

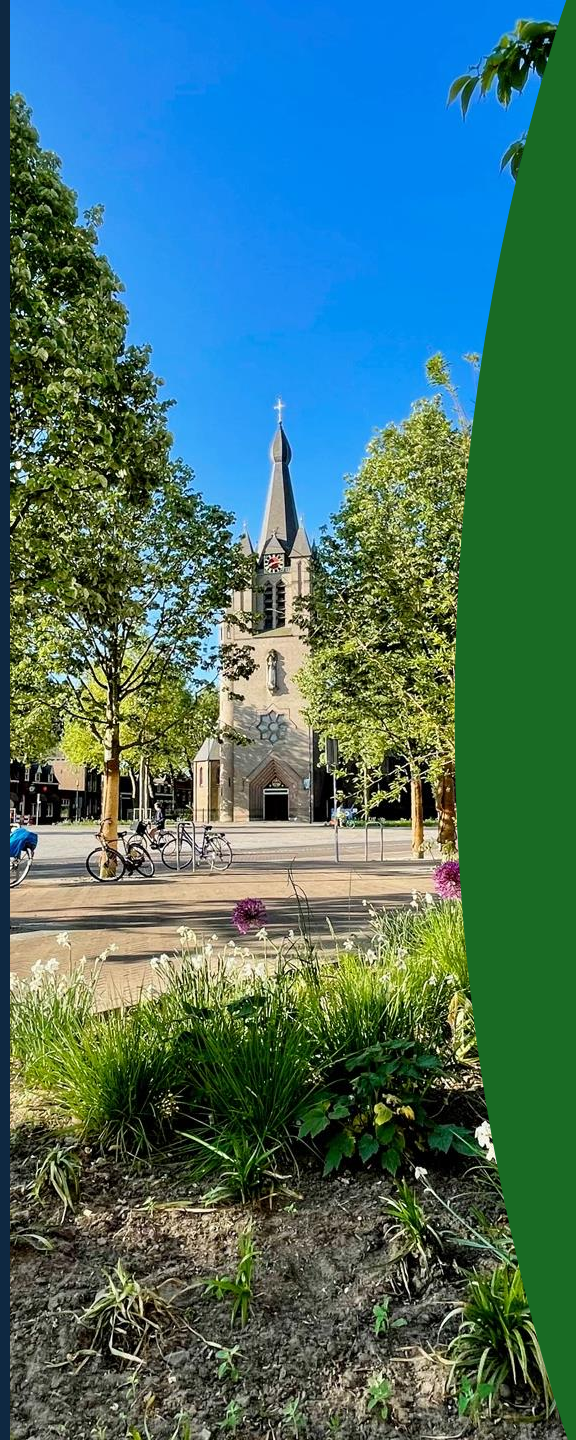
5. SCENARIO'S BEZUINIGINGEN, BESLUITVORMING

GEMEENTE VALKENSWAARD

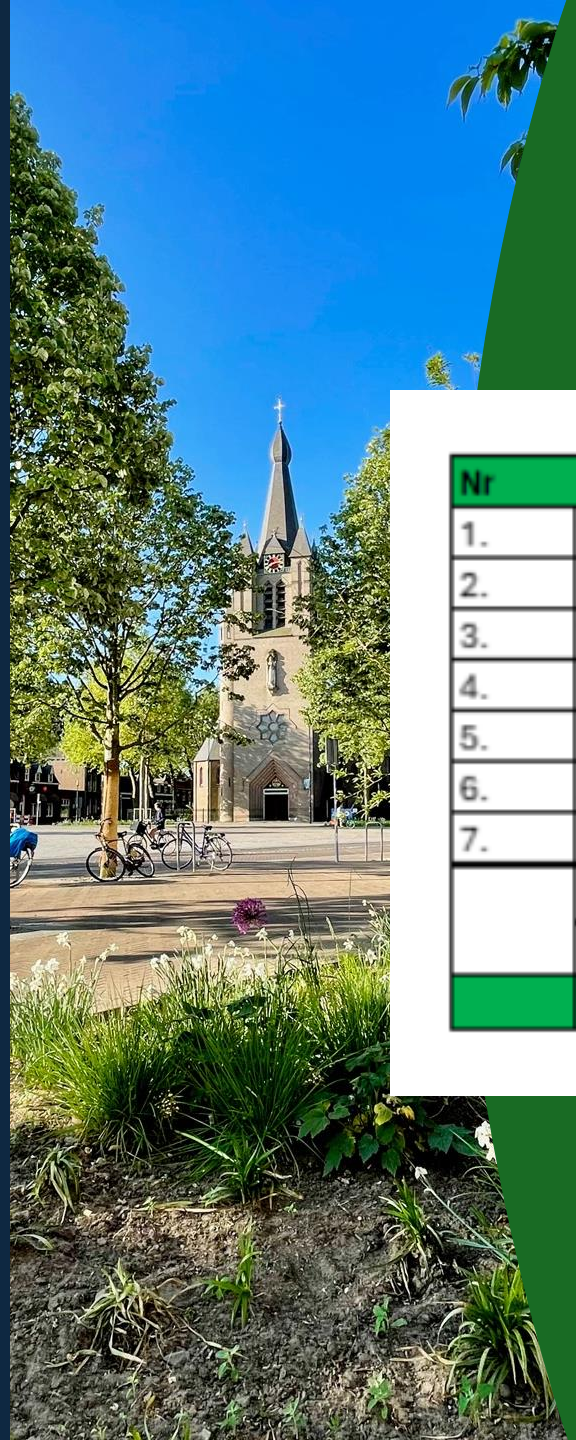
	2027	2028	2029	2030
Structureel saldo notitie bezuinigingen	**475.000**	**-2.350.000**	**-3.082.000**	**-2.624.000**
Besluitvorming 10-9-2026 notitie bezuinigingen				
Vervallen derde reinigingsronde centrum	18.000	18.000	18.000	18.000
Cashless maken ticketautomaten	6.000	6.000	6.000	6.000
Bevorderen sociale cohesie	-26.000	-26.000	-26.000	-26.000
Elektranetwerken	-23.000	-23.000	-23.000	-23.000
LUUXX	-23.000	-23.000	-23.000	-23.000
Kinder- en jongerenparticipatie	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
Verhogen inkomsten De Wedert met 5% ipv 30%	-67.000	-67.000	-67.000	-67.000
Fashioncheques	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
CMD reguliere indexatie (1,5% ipv 5%)	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
Totaal besluitvorming notitie bezuinigingen	**-185.000**	**-185.000**	**-185.000**	**-185.000**
Begroting 2027-2030				
Lokale heffing; leges bouwvergunningen	392.000	70.000	70.000	70.000
Actualiatie reserves en voorzieningen	83.000	81.000	188.000	517.000
Personeel, financiering, kapitaallasten	-189.000	-485.000	-59.000	-634.000
Effect ontwikkelingen en mutaties programmabegroting	-5.000	571.000	330.000	428.000
Effect incidentele baten en lasten	376.000	164.000	-130.000	129.000
Totaal actualisatie begroting 2027-2030	**657.000**	**401.000**	**399.000**	**510.000**
TOTAAL SALDO STRUCTUREEL 2027-2030	**947.000**	**-2.134.000**	**-2.868.000**	**-2.299.000**

GEMEENTE VALKENSWAARD

6. BEGROTING 2027-2030; FINANCIELE GEVOLGEN

GEMEENTE VALKENSWAARD

Raadsprogramma jaarschijf 2027

Nr	Omschrijving	I/S	Jaarschijf	Minimaal bedrag	Maximaal bedrag
1.	Woonleefcirkels	Structureel	2027	€ 62.000	€ 62.000
2.	Voorzieningen	Incidenteel	2028	PM	PM
3.	Weerbaarheid	Structureel	2027	€ 40.000	€ 50.000
4.	Regeldrukvermindering	Incidenteel	2027	€ 125.000	€ 125.000
5.	Omgevingsplan Buitengebied	Incidenteel	2027	€ 330.000	€ 330.000
6.	Accountmanager buitengebied	Structureel	2027	€ 120.000	€ 120.000
7.	Evaluatie sociaal domein	Incidenteel	2027	€ 25.000	€ 75.000
	Structurele kosten 2027				€ 232.000
	Incidentele kosten 2027				€ 530.000
	Totaal				**€ 762.000**

GEMEENTE VALKENSWAARD

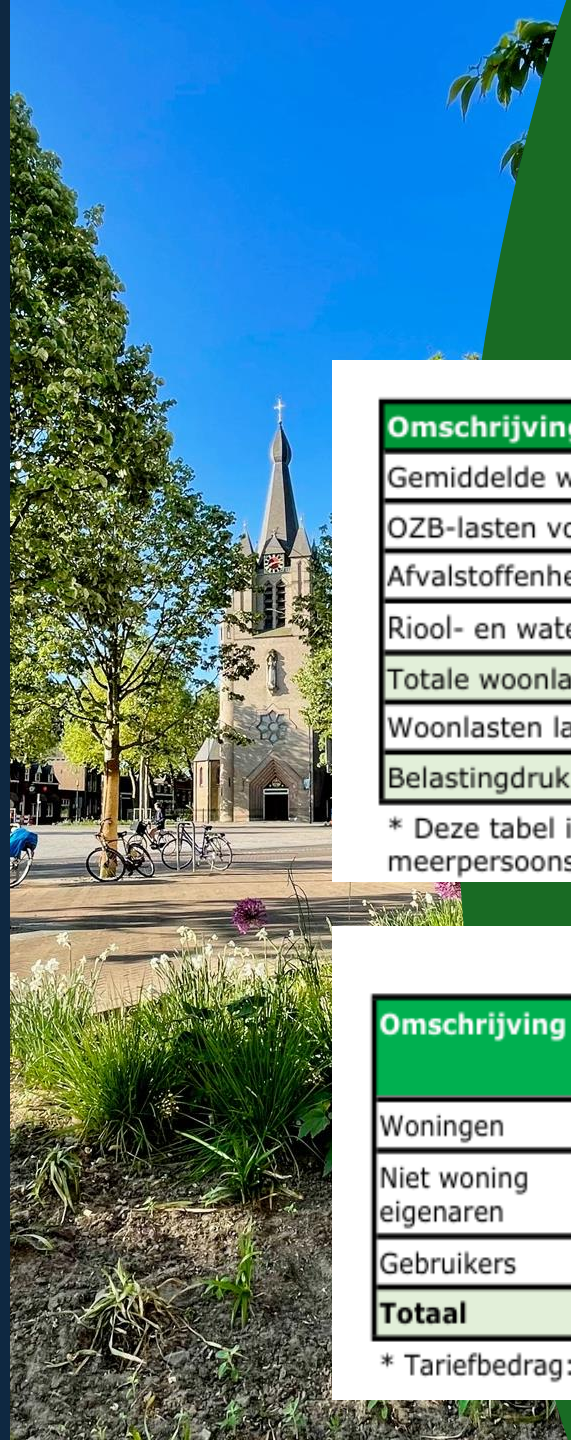

VERPLICHTE TABEL PROVINCIE OM RESULTAAT TE PRESENTEREN

bedragen x €1.000

Structureel begrotingssaldo	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten exclusief mutaties reserves	123.421	124.005	126.918	128.826
Baten exclusief mutaties reserves	120.846	120.336	122.300	124.938
Geraamd saldo van baten en lasten	**-2.575**	**-3.669**	**-4.618**	**-3.888**
Toevoegingen reserves	440	440	440	440
Onttrekkingen reserves	3.000	1.961	2.693	2.308
Geraamd resultaat	**-15**	**-2.148**	**-2.365**	**-2.020**
Incidentele lasten (excl. Reservestortingen)	2.460	378	561	440
Incidentele baten (excl. Reserveonttrekkingen)	117	74	74	110
Incidentele toevoegingen reserves	440	440	440	440
Incidentele onttrekkingen reserves	1.821	730	1.430	1.049
Saldo van incidentele baten en lasten	**962**	**14**	**-503**	**-279**
Structureel begrotingssaldo	**947**	**-2.134**	**-2.868**	**-2.299**

GEMEENTE VALKENSWAARD

LOKALE LASTEN BEGROTING 2027

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Gemiddelde woningwaarde (afgerond)	404.000	419.000	469.000	501.000
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	415	412	404	419
Afvalstoffenheffing voor een gezin	330	360	398	419
Riool- en waterzorgheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	215	225	235	245
Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	**960**	**997**	**1.037**	**1.083**
Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in jaar t (eigen woning)	994	1.053	1.091	NNB.
Belastingdruk als % van het landelijk gemiddelde	**97%**	**95%**	**95%**	**NNB.**

* Deze tabel is op basis van een meerpersoneelshuishouden met eigen woning. Bron woonlasten landelijk meerpersoonshusihouden met eigen woning = coelo.nl

bedragen x € 1.000

Omschrijving	WOZ waarde 01/01/2026	Tarief 2027*	Begroting 2026	Begroting 2027	Toename 2027 t.o.v. 2026
Woningen	7.619.195	0,0837	6.119	6.374	255
Niet woning eigenaren	690.558	0,2702	1.786	1.866	80
Gebruikers	606.225	0,2159	1.253	1.309	56
Totaal			**9.158**	**9.549**	**391**

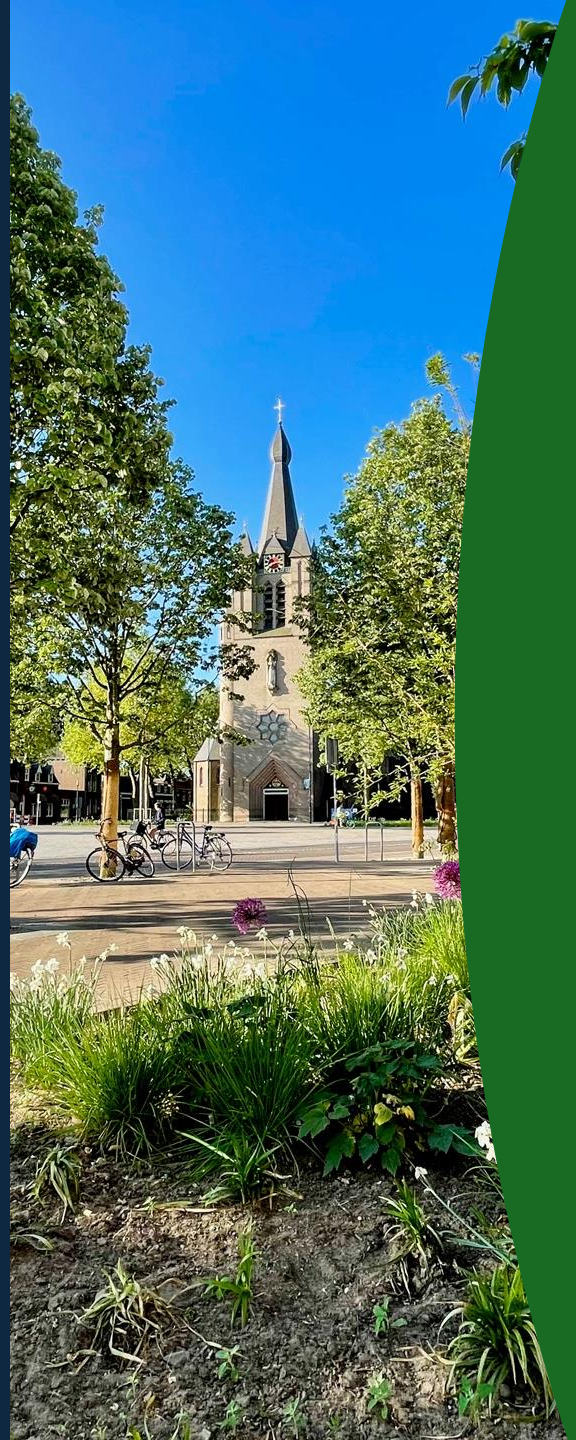
* Tariefbedrag: bedrag is zoals genoemd, niet x € 1.000

GEMEENTE VALKENSWAARD

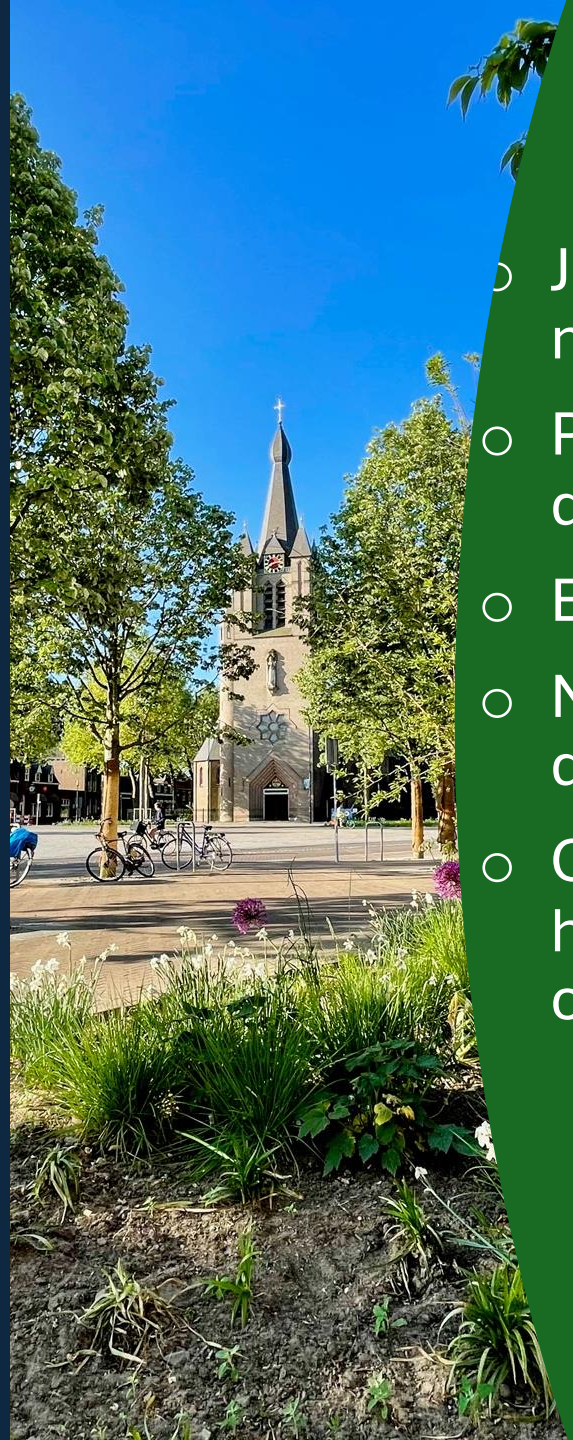
Kengetallen	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto Schuldquote	50%	47%	51%	57%	62%	67%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	47%	47%	48%	54%	59%	64%
Solvabiliteitsrisico	32%	49%	37%	36%	35%	34%
Structurele exploitatieruimte	0%	1%	1%	-1%	-2%	-2%
Grondexploitatie	2%	1%	2%	2%	2%	2%
Belastingcapaciteit	94%	99%	99%	99%	99%	99%

GEMEENTE VALKENSWAARD

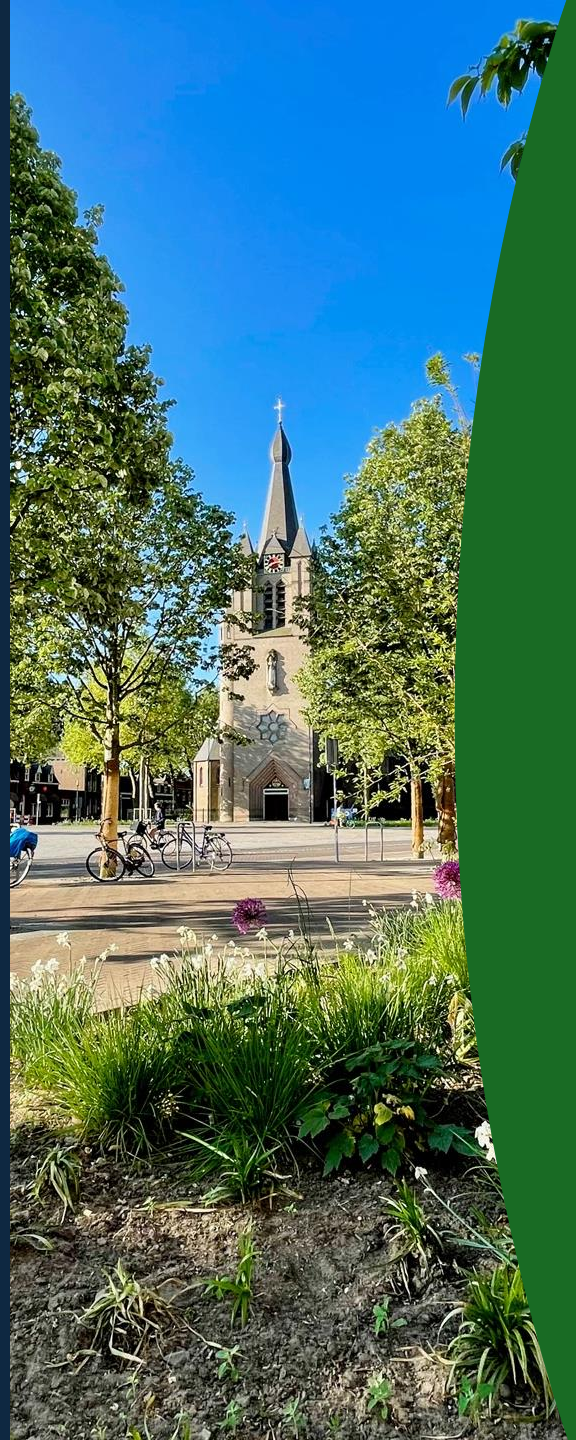
7. ONTWIKKELINGEN 2027

GEMEENTE VALKENSWAARD

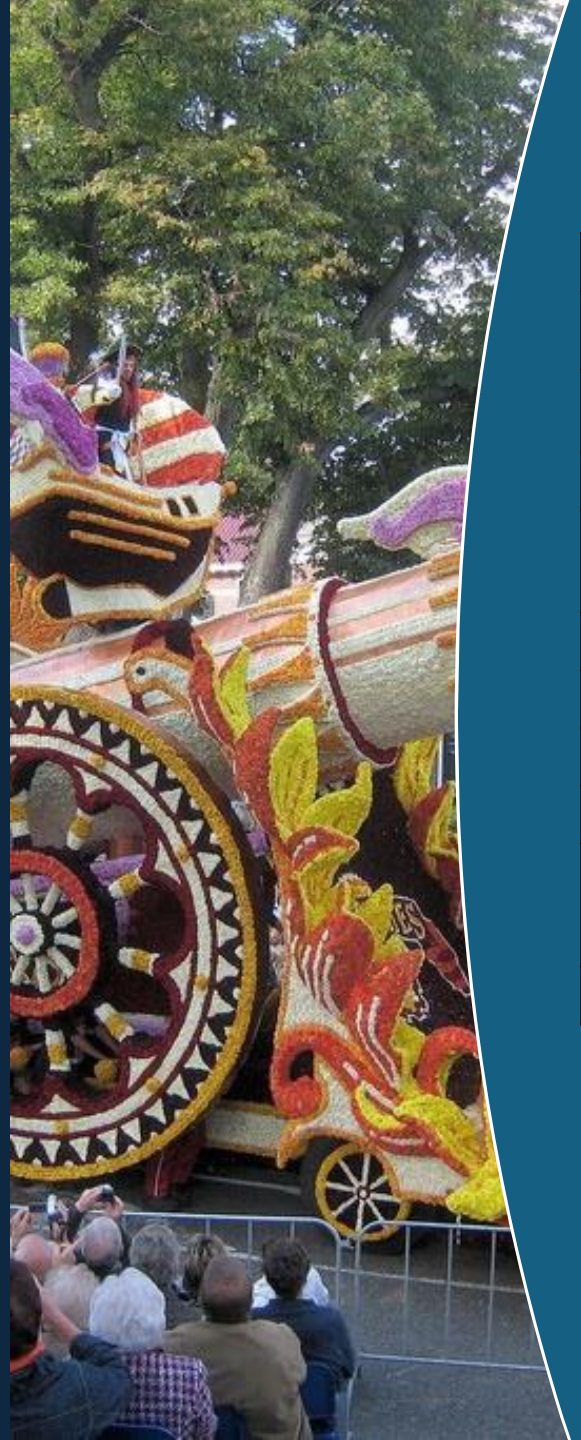
- Jaarschijf 2027 is structureel sluitend zonder inzet van technische maatregelen (stelposten en inzet algemene reserve)
- Positief structureel saldo in 2027, maar nog recente ontwikkelingen die nog niet verwerkt zijn in de begroting 2027
- Effecten septembercirculaire beperkt positief, (meer info RIB)
- Nog steeds groei uitgaven sociaal domein 2026 (nog niet verwerkt in de begroting) en geen zicht op compensatie (meer info RIB)
- Ontwikkelingen die nog financieel vertaald moeten worden; huisvesting gemeentehuis, LTS-terrein en museum, Dennenberg, circulair ambachtscentrum, regionale ontwikkelingen ed

GEMEENTE VALKENSWAARD

8. PLANNING

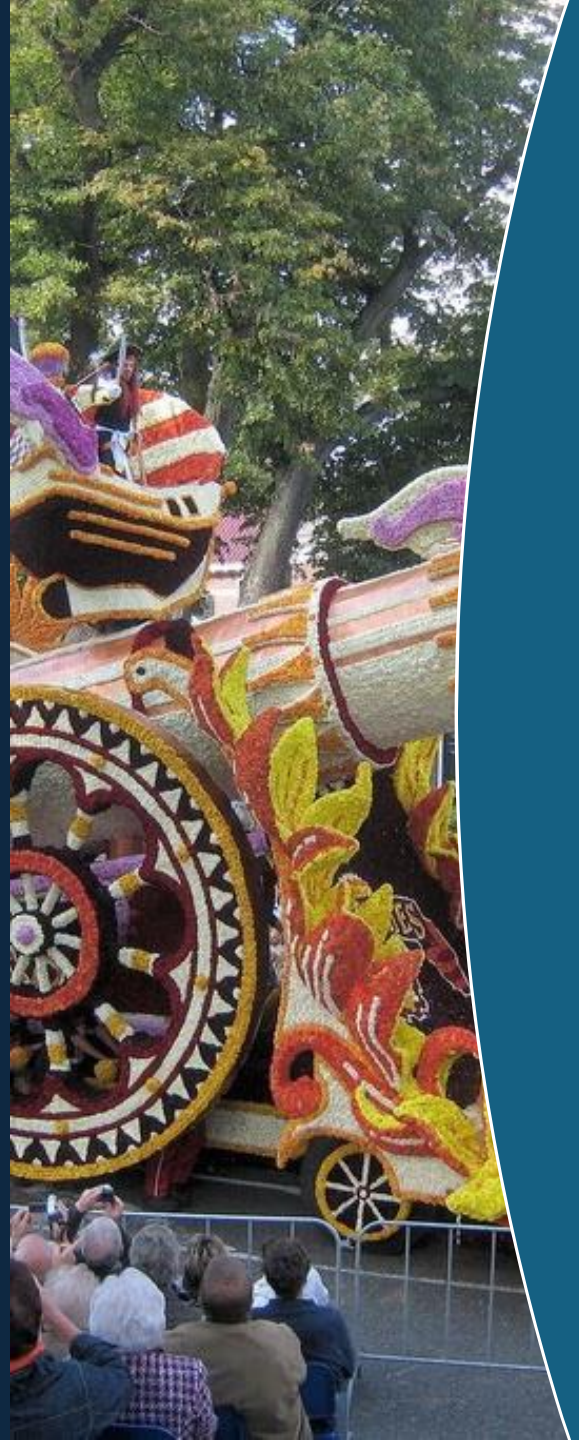
GEMEENTE VALKENSWAARD

Planning Begroting 2027-2030

Datum	Onderwerp
22 september	Vaststellen boekwerk in B&W en versturen digitaal
24 september	Versturen fysiek boekwerk aan de raad.
1 oktober	Beeldvormende commissievergadering
2 oktober voor 12.00 uur	Deadline stellen raadsvragen
13 oktober	Deadline antwoorden naar raad
15 oktober	Oordeelsvormende commissievergadering
	19 t/m 23 oktober herfstvakantie
20 oktober	Deadline stellen raadsvragen
3 november	Deadline antwoorden naar de raad
5 november	Raadsbehandeling

GEMEENTE VALKENSWAARD

VRAGEN ?

GEMEENTE
VALKENSWAARD